

[Boligministeren.]

tetsspørgsmålet i forbindelse med de kommende års byggeri, men jeg tror, det beror på en misforståelse. For det første var det ikke kapacitetsudvalgets opgave at undersøge kvalitetsproblemerne, men alene at undersøge kvantitative problemer, hvordan vi kunne øge boligproduktionen. Det har ikke været opgaven at tage stilling til en lang række andre problemer, der vil kunne opstå i forbindelse hermed. Disse spørgsmål er i højere grad henlagt — hvilket også det ærede medlem fru Else-Merete Ross var inde på — til målsætningsudvalget, hvis arbejde pågår, og hvis resultat, i hvert fald delvise resultat, forhåbentlig kan gå ind i de drøftelser, der her finder sted.

Hvis man i øvrigt skal tale om boligkvalitet i forbindelse med montagebyggeri, tror jeg ikke, man kan sige, at lejlighederne i montagebyggeriet på nogen måde er kvalitetsmæssigt ringere eller ligger under boliger i andet byggeri. Jeg har selv besøgt en del af de igangværende byggerier inden for montagebyggeriet, og jeg må sige, at min opfattelse er, at det snarere er omvendt. Der er nogen, der mener, at miljøet er af ringere standard — det er en kritik, der for nylig blev fremført i Politiken, hvor der i øvrigt i samme blad få dage efter kom en anmeldelse af montagebyggeriet i Albertslund, som netop består af småhuse. Det er den norske professor Odd Brochmann, der skrev denne anmeldelse og fremhævede miljøet dér som noget af det positive. Jeg beder den højtærede formand om tilladelse til et citat derfra. Professor Brochmann siger:

„Disse huse er billige, og de repræsenterer et gennemført elementbyggeri. Men de virker gedigne og ordentlige Det gedigne gør sig endnu stærkere gældende i husenes omgivelser . . . så langt man kan fatte, ser det lovende ud. Og det er opløftende at se et resultat, som lyser af samvittighedsfuld og menneskelig indstilling, forenet med konsekvent tankegang og sans for, hvori de varige virkemidler består.“

Det er klart, at der findes byggeri af dårlig kvalitet inden for alle byggeformer, men det er netop ikke et spørgsmål om en speciel byggeform. I øvrigt er boligkvalitet jo et relativt spørgsmål, alt efter som det ses

fra den, der bor i en saneringsmoden ejendom på Vesterbro, eller fra den, der bor i et rækkehus i en af forstæderne.

Der har ligeledes været fremsat en række bemærkninger omkring spørgsmålet om lånegrænserne og deres nedsættelser, omkring hele finansieringsspørgsmålet, om indskuddene, og der er anført, at en forhøjelse af lejerindskuddene i nybyggeriet vil gøre det vanskeligt for de dårligst stillede at få bolig. Heroverfor kan man sige, at det øgede krav til selvfinansiering, der gælder såvel udlejningsbyggeri som parcelhusene, har det sigte at dæmpe presset på obligationsmarkedet og derigennem alt andet lige at nedbringe renten. Om det lykkes med denne lånegrænse at få renten til at gå ned, er vel næppe til at sige. Jeg tør ikke engang rose mig af, at den begrænsede stigning i kurserne i den senere tid skyldes fremsættelsen af disse lovforslag. Men det er vel helt givet, at selv om provenuet af denne lånebegrænsning ikke udgør et så forfærdeligt stort beløb i forhold til hele obligationsmassen, er det marginalbelastningen, der betyder mest, og enhver lettelse vil kunne være med til at sætte renten ned. Det må nemlig erindres her, at ca. 80 pct. af byggeriets årlige driftsudgifter går til forrentning og afdrag af kapitalinvesteringer, og det er klart, at kursforholdene har større betydning for lejen end besparelse i byggesummen. Det må ligeledes erindres, at selve det øgede indskud, når det ikke skal forrentes, vil gøre det muligt at reducere lejen med antagelig 30 kr. månedlig for en lejlighed på 85 m² — altså i virkeligheden en reduktion i huslejudgifterne på op imod 400 kr. om året.

Jeg vil fremhæve det forslag, der går ud på, at kommunernes ret — som allerede nu i vid udstrækning benyttes — til at betale indskud og at garantere for boliglån, udvides med, at der for de dårligst stillede bliver en pligt for kommunerne til at hjælpe. Det må siges, at når grænsen herfor er sat til den husstandsindkomst, der ligger på omkring 16.000 kr., er det rimeligt, at der for disse familier gives mulighed for at få lån og også lån på lempeligere betingelser.

Hvis det tilsigtede formål, at lette marginalpresset på obligationsmarkedet, blot kan resultere i en så beskeden rentelettelse som en halv eller en hel procent, vil huslejen i